

De Omgevingswet komt er hoe dan ook en sneller dan u denkt!

Bent u als gemeente, ambtenaar of adviseur in transitie naar de Omgevingswet? Of wilt u de ins en outs weten van hoe om te schakelen naar bijvoorbeeld het “volwaardige” omgevingsplan? Volg dan een cursus al dan niet in de vorm van een webinar bij Janike Haakmeester en Selma van Velsen, die samen 50 jaar ervaring hebben in het bestuursrecht. Beide trainers zijn met name gepokt en gemazeld in het omgevingsrecht en werken al meer dan 10 jaar nauw en met veel plezier samen. [Selma](#), werkte meerdere jaren mee aan de totstandkoming van de Omgevingswet en kent zowel de theorie als de praktijk. [Janike](#), werkt al meer dan 20 jaar als advocaat voor onder meer projectontwikkelaars en gemeenten. Zij heeft een creatieve, praktische aanpak. Door haar jarenlange ervaring heeft zij diepgaande juridische kennis op het gebied van omgevingsrecht, branchekennis en gevoel voor de politieke context opgedaan.

De som van beiden is meer dan één, waardoor geen vraag onbeantwoord blijft.

Het unieke aan deze cursus is dat u de materie vanuit alle invalshoeken gepresenteerd krijgt en volledig op uw organisatie toegespitst. De docenten kunnen afwisselend de bril opzetten van ambtenaar, (plan)wetgever, initiatiefnemer, advocaat/adviseur en rechter. U leert waar betrouwbare informatie snel te vinden is. Deze cursus heeft ook als meerwaarde dat u echt de transitiefase wordt doorgeholpen. Bijvoorbeeld de volgende vragen komen aan bod:

- Is de Crisis- en herstelwet nog handig om te gebruiken?
- Moet het “omgevingsplan van rechtswege” in één keer omgezet worden of gaat dit handiger per buurt/wijk?
- Hoe moet het bijvoorbeeld met de bruidsschat; kunt u deze wijzigen, overschrijven of kan dat niet?
- Aan welke minimale eisen moet u in ieder geval voldoen voor de inwerkingtreding van de Ow
- Of wat doet u als (kort) na inwerkingtreding van het nieuwe stelsel een vergunningaanvraag binnenkomt waarbij u zelfs moet afwijken van het omgevingsplan (maar eigenlijk is het nieuwe beleid nog helemaal niet klaar)?
- En wie is bevoegd om de vergunning te verlenen en is hierbij nog advies of instemming van een orgaan nodig? Welke procedure moet u doorlopen en moet u iets met een milieueffectrapportage (of mer-beoordeling)?
- Wat doet u als een wethouder aan uw bureau komt en vraagt of hij de luchtkwaliteit kan verbeteren met een programma(tische aanpak)?

- Wat is eigenlijk het verschil tussen een 'gewone' beleidsdoelstelling en een omgevingswaarde?
- Wat moet u in het omgevingsplan met de door de rijkswetgever geboden "beslisruimte"?
- De provincie of het Rijk overweegt een projectbesluit te nemen. Wat doet dit met het gemeentelijke omgevingsplan?
- Hoe luiden de nieuwe aanvraag- en onderzoeksvereisten en hoe is dit verdeeld tussen de spelers in het veld?
- Maakt de "1,5 meter-maatschappij" dat zaken anders moeten worden aangepakt dan we gewend zijn of moesten we toch al slimmer plannen?
- Hoe verhoudt de energietransitie zich tot het nieuwe stelsel? Kun je emissieloos of waterbestendig bouwen afdwingen?

Voor elke training/dagdeel wordt digitaal cursusmateriaal verspreid en na afloop doen Selma en Janike aan "nazorg". Hierdoor kunnen vragen die meestal achteraf opborrelen alsnog gesteld worden.

Voorbeeldprogramma (is volledig op maat te maken en kan ook in losse modules)

Module 1 (in 2 modules op te delen al naar gelang voorkennis en ervaring)

- Inleiding en overzicht Omgevingswet (inclusief invoerings- en aanvullingsspoor)
- Opzet en systematiek van het nieuwe stelsel (wat is de reikwijdte van de Omgevingswet/fysische leefomgeving?, beleidscyclus e.d.)
- Kerninstrumenten (toegesplitst op de praktijk)
 - omgevingsvisie en programma (en programmatische aanpak); beleidsdoelstellingen en omgevingswaarden en hoe werken deze door in besluitvorming
 - decentrale regels: omgevingsplan (waterschaps- en omgevingsverordening) en hoe dit zich verhoudt tot hoger recht (m.n. instructieregels/instructiebesluiten van provincie en Rijk)
 - omgevingsvergunningen
 - projectbesluit (hoe krijg je daar als gemeente mee te maken?)
- Procedures en bevoegdheidsverdeling
- Maatwerk: maatwerkregels, maatwerkvoorschriften en gelijkwaardigheid
- Ondersteunende instrumenten (gedoogplichten, financiële bepalingen, bijzondere omstandigheden en experimenteerbepaling zoals we die ook in de Crisis- en herstelwet kennen)
- Uitvoeringsbesluiten zoals die luiden na wijzigingen en aanvullingen van invoeringsbesluit en aanvullingsbesluiten bodem, geluid, grondeigendom en natuur: Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Omgevingsbesluit (Ob) en Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)
- Wat voegt de Omgevingsregeling (met inbegrip van de Invoeringsregeling) hier aan toe?
- Onderzoekslasten (waaronder houdbaarheidstermijn en milieueffectrapportage)
- Digitaal stelsel: niet zozeer het technische verhaal, maar wat betekent dit voor de wijze waarop besluiten worden genomen en regels worden geformuleerd (toepasbare regels, annotaties e.d.)?
- Overgangsrecht (incl. eerbiedigende werking)

Module 2: Inzoomen op het omgevingsplan (in 1 of 2 dagdelen/2 modules al naar gelang voorkennis en ervaring)

- Het 'omgevingsplan van rechtswege'
- Het omgevingsplan: aard en karakter, verschil met Wro
- Wat te doen met de instructieregels van provincie en Rijk en wat zijn de verschillen met het recht van voor inwerkingtreding van de Omgevingswet?
- Verdieping milieuthema's in het omgevingsplan
 - Geluid
 - Trillingen
 - Geur
 - Voormalige bedrijfswoningen (o.a. plattelandwoningen)
 - Water
 - Bodem
 - Natuur

- Externe veiligheid
- Luchtkwaliteit
- Omgevingsplan en gebruiksruimte; voorbeelden uit Chw-bestemmingsplannen; wat valt al uit de jurisprudentie te leren?
- Wat te doen met (gemeente-)grens overschrijdende (milieu)aspecten?
- Hoe in het omgevingsplan om te gaan met:
 - “beslisruimte” in relatie tot de ambitie van een gemeente (al dan niet in een omgevingsvisie, programma en met omgevingswaarden);
 - maatwerkregels;
 - open normen en wetsinterpreterende beleidsregels;
 - uitvoerbaarheid;
 - verbrede reikwijdte: regels in het omgevingsplan
 - anders onderzoeken of doorschuiven ervan;
 - transitie van “omgevingsplan van rechtswege” naar een “volwaardig” omgevingsplan en de bruidsschat ?
- Wat kun je met materiaal van de VNG: Casco en staalkaarten omgevingsplan?
- Overig overgangsrecht met relevantie voor het omgevingsplan

Module 3 De omgevingsvergunning onder de Omgevingswet (in 1 of 2 dagdelen/2 modules al naar gelang voorkennis en ervaring)

- Hoe werkt de nieuwe omgevingsvergunning en hoe verhoudt dit zich tot bijvoorbeeld meldingen en algemene regels, zorgplichten e.d.?
- Hoe werkt de omgevingsplanactiviteit (binnen- en buitenplanse ‘afwijkingen’ van het omgevingsplan)?
- Welke activiteiten zijn vergunningvrij en mag de gemeente daarvan afwijken en zo ja, hoe?
- Wat zijn de wijzigingen ten opzichte van Wabo (en andere wetten)?
- Bevoegd gezag bij één of meerdere activiteiten
- Advies en advies met instemming
- Intrekken en wijzigen van een omgevingsvergunning (hoe verhoudt dit zich tot bijv. de inpassingsplicht in het omgevingsplan)
- Inhoudelijke aspecten: toetsingskaders (waaronder: het omgevingsplan als toetsingskader voor de milieubelastende activiteit), motivering en voorschriften e.d.
- Procedurele aspecten en rechtsbescherming (waaronder aanvraagvereisten, waaronder participatievereisten, “ontvankelijkheidstoets”, soorten procedures etc.)
- Coördinatie van procedures
- Overgangsrecht

Dag 4: Handhaving onder de Omgevingswet

- Van huidige middelvoorschriften naar doelvoorschriften, hoe te handhaven, welke consequenties voor de praktijk
- De mogelijkheden van het handhaven van een zorgplicht, relatie met een maatwerkvoorschrift
- Rode draad handhaving op grond van Awb, jurisprudentie
- Wijzigingen Awb handhaving ten gevolge van handhavingsvoorschriften in Omgevingswet (prioriteringsbeleid, rol instemmend bestuursorgaan)

- Introductie bestuurlijke boete, hoe in te zetten en aandachtspunten
- Hoe te handhaven na inwerkingtreding Wkb

Dag 5 (1^e deel): Kostenverhaal in de Omgevingswet (grondexploitatie)

- Inleiding grondbeleid en kostenverhaal
- Kostenverhaalsregels in omgevingsplan
- Wanneer bijdrage betalen, tussentijdse afrekeningen
- Overeenkomsten en verschillen met de Wro
- Is anterieur contracteren nog mogelijk, zijn er verschillen?

Dag 5 (2^e deel): Nadeelcompensatie in de Omgevingswet (planschade)

- Overheidshandelen en schade, schadeoorzaken,
- Het verschil tussen schadevergoeding en nadeelcompensatie
- Peildatum
- Planologische versus feitelijke vergelijking en overgangsrecht
- Voorzienbaarheid versus normaal maatschappelijk risico en eigen schuld;
- Omvang en toepassen aftrek wegens normaal maatschappelijk risico: differentiatie directe en indirecte schade; samenhangende besluiten
- Nadeelcompensatie bij het vervallen van bestaande planologische mogelijkheden ('wegbestemmen' bestaande planologische mogelijkheden)
- Reikwijdte voorzienbaarheid in Omgevingswet (verschuiven peildatum bij indirecte schade);